

RENAȘTEREA

„Credința este așteptarea lucrurilor nădăjduite și adevărarea celor nevăzute“.

Evrei 11, 1.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 300.000 Lei
pe un an: „ cl. II 200.000 Lei

parohii cl. III 120.000 Lei
particulari . . 120.000 Lei
în străinătate 300.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Nr. 2653/1947.

† NICOLAE

*Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei
Vadului, Feleacului și Clujului.*

*Iubitului cler și popor har și milă și pace dela Dumnezeu Tatăl
și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

CONVOCARE

În conformitate cu Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm convocată

ADUNAREA EPARHIALĂ A EPARHIEI NOASTRE

în biserica catedrală ortodoxă română din Cluj, pe *Dumineca a V-a după Paști, a Samarincii, adică 11 Mai 1947, la ora 10 dimineata*, când se va sluji Sf. Liturghie și Chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării.

Ședințele vor continua în sala festivă a reședinței episcopale.
Cluj, la 18 April 1947.

† NICOLAE
Episcop

* * *

Art. 8. Domnii deputați sunt rugați a se înfățișa pe ziua deschiderii Adunării, sau în cazuri grave de împedecare, a-și justifica în scris absența. — Cei prezenți sunt datori a participa la ședințele Adunării, a lua parte la lucrările ei, a primi alegerile și însărcinările date lor, dela cari numai Adunarea îi poate dispensa. — Concediu pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai îndelungat numai Adunarea. Pe timpul absenței nu se dau diurne. Cererile de concediu se rezolvă îndată.

TOMA

Suntem adesea acuzați de dogmatism exagerat chiar și în alegerea subiectelor. Ni se spune cu oarecare dispreț ascuns: „Prea vă ocupați mereu de probleme religioase și nu vedeți că lumea moare de foame! Vi se pare că rezolvați totul prin duhul Scripturii“.

În ce mă privește, mărturisesc următoarele: Cred că cea mai constantă atitudine a omului modern este *superficialitatea*. În dorința de a cuprinde cât mai mult, omul de astăzi lacom de noutate face ca știuca ce înghite pești mai mari decât ea, ca să se înecă cu ei. Superficialitatea duce pe omul veacului la pierderea echilibrului și la marile erori de pe tărâmul vieții politice, sociale și religioase.

Prin contradicție, cred, că viața noastră este atât de mică, încât abia poate cuprinde un singur aspect, o singură bucurie sau o singură durere.

În ceea ce mă privește, aș fi foarte fericit dacă anii cari vor

completa existența mea, mă vor putea adânci în cuprinderea durerii ce trebuie să simtă fiecă om înaintea unui crucifix. Dacă viața unui om poate cuprinde „de profundis“ un singur simbol, o singură durere sau bucurie, în toate dimensiunile ei, este suficient.

Dorim un singur adevăr, dar mai temeinic decât panorama superficialității după care nechează spiritul veacului nostru.

Și gândurile acestea s'au născut în jurul apostolului Toma.

Greșit s'a păstrat tradiția în jurul personalității acestui vajnic mărturisitor și prin superficială adaptare, toți socotim pe Toma, ca un puțin sau chiar un necredincios. Iar când vrem să dăm exemplu de îndoială în credință, apelăm la Toma „necredinciosul“.

Toma reprezintă, după documentația autentică a istoriei biblice, exemplul omului care vrea să creadă temeinic și crezând mărturisește fără ezitare tot ce-a cuprins credința lui. Puțini sunt cei ce știu, că fiind Mântuitorul prins: „Toma, numit Geamănul, a zis către ceilalți ucenici: *Să mergem și noi*

să murim cu el“ (Ioan 11, 16).

Iată că Toma singur, în clipa marasmului, când toți ceilalți iudei ucenici a lui Hristos se temeau, își păzeau viața, Toma, ca un adevărat erou, îi cheamă să împărtășească împreună cu învățătorul soarta Lui.

Unui „necredincios“ nu-i puteau scăpa astfel de vorbe din gură.

Toma reprezenta spiritul veacului său, pervertit în școala minciunii de rabini și farisei, unde înșelătoria și farsa stătea la temelia oricărei fapte. Toma aducea prin educația sa metoda îndoelii chiar când era ucenic a lui Mesia.

Prin natura sa intimă el era un sceptic. Un sceptic aprins la viața cea nouă de învățătura lui Hristos, care părăsind veacul și negura falsității talmudice, *dorea cu putere titanică credința, adevărul cel nou propovăduit de Iisus*.

Prin această atitudine Toma este omul veacului de totdeauna, este omul demn care trebuie stimat și urmat.

Este adevărat că Toma auzind de plecarea Mântuitorului la Tatăl, a fost singurul care a cutezat să întrebe: „Doamne nu știu unde te duci; și calea cum să o știm?“ (Ioan 14, 5). La aceasta răspunzându-i Iisus i-a zis: „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl meu fără numai prin mine“ (Ioan 14, 6).

Întrebarea lui Toma nu este o spionare, o necredință. Ea pornește din miezul celei mai frumoase și demne atitudini: *dorea adevărul*. Toma voia să știe, căuta certitudinea, sătul fiind de frazeologia rabinică, de metaforile în dosul cărora se ascundea trufia sau senilitatea tradițională.

Toma era poate cel mai viu ucenic din toți, cel mai cutezător și prin el, prin dorința lui de a ști am moștenit multe din răspunsurile categorice ale legii noastre. Fără Toma precizarea lui Hristos: „Eu sunt calea, adevărul și viața“ n'ar fi existat în legea cea nouă, și milioane de sminteli ar fi cunoscut veacurile.

O ultimă acuză, cea mai frecventă, este însă „necredința“

în învierea Domnului: „Dacă nu voi vedea în palmele lui semnul piroanelor, dacă nu voi pune mâna mea în coastele lui, — nu voi crede“ (Ion 20, 25).

Analizând acum și această atitudine prin caracterul septic al lui Toma, văzând prin veacuri temerile și zvonurile ce se debitau în Ierusalim despre Hristos, zvonuri și temeri bine întreținute de sinedriu, *Toma este singurul dintre apostoli*, care are curajul să se îndoiască, pentru ca văzând și crezând, să poată mărturisi.

Pentru noi, oamenii veacului douăzeci, cum ar fi fost oare legea cea nouă fără „îndoiala“ lui Toma? Noi cei ce suntem crescuți în școală modernă a îndoielilor până la nihilismul total în toate compartimentele existenței, ce-am fi făcut fără a doua arătare a lui Hristos? „Adu degetul tău încoace și vezi mâinile mele și adu mâna ta și-o pune în coasta mea și nu fi necredincios, ci credincios (Ioan 20, 26-27).“

Fără Apostolul Toma, care a chemat pentru toate veacurile pe Hristos să arate palmele și coasta cu stigmatele crucificării, noi și cei ce ne vor urma, am fi fost pradă multor sminteli.

Să recunoaștem „că îndoiala“, „necredința“ lui Toma, mult urgisit de un fals fideism, ne este atât de necesară! Toma prin „necredința“ sa ne-a salvat certitudinile noastre și ale tuturor neamurilor ce vor veni. Apostolul „îndoelii“ însă văzând și umplându-se de duhul certitudinii în Hristos ca Mesia și Dumnezeu adevărat, ne-a lăsat moștenirea faptelor sale de mai târziu.

Puțini sunt aceia cari știu, că după pogorirea Duhului Sfânt, Toma a devenit apostolul Parților, Mezilor, Perșilor, Caramanilor, Hircanilor și Bactirilor, murind martir în orașul Calamina din India, după ce dusesse cuvântul evangheliei până în insula Taprobane, (Ceilon) fiind apostolul Brahmanilor (cf. „Viața Sf. Apostoli“ de Prof. Dr. L. G. Munteanu).

Toma apostolul depărtându-se deci de îndoiala firii și a educației veacului său, îmbrățișând

legea lui Hristos, a făcut din zilele sale pagini de mărturisire. A fost neobosit propovăduitor și poate cel mai plin de credință dintre ucenicii Domnului. Cerând să vadă rănile cuielor, a crezut pentru sufletul lui și pentru sufletele noastre îndoiește acest lucru. Cerând să vadă împunsătura suliței, a cerut pentru duhul lui și pentru duhurile noastre această vedere. Cerând să audă pe Hristos, a cerut pentru noi toți această probă a certitudinii.

Toma a cerut cu glas ceiaze în taină ar fi dorit să ceară ori care dintre apostoli. Toma a chemat pe Hristos la a doua

arătare. Tradiția nu înseamnă, dar desigur toți apostolii au privit odată cu el rănile cuielor și semnul suliței. *Toma a avut curajul să caute certitudinea.* Și aflând-o s'a născut din „îndoielnicul Toma“, credinciosul apostol al lui Hristos.

Toma aflând adevărul s'a făcut mărturisitor și martor al Lui.

Peste veacuri, mărturisesc dragostea deosebită față de acest Sfânt Apostol și-i mulțumesc cu rugăciunea, lui.

Câți s'au îndoit ca Toma, afle după două milenii, cecece a aflat el atunci că: „Hristos a înviat!“

Părintele GHEDEON

DIN PASTORALELE ARHIEREILOR

Nicolae, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Conducătorii popoarelor, adunați aproape neincetat la sfat, croesc fel de fel de planuri pentru vindecarea lumii de metehmele de cari suferă și același lucru îl fac cărmuitorii înălăuntrul fiecărei țări. Dar se caută tămăduirea mai mult cu oblojeși puse pe partea dinafară a vieții, în loc să se vindece partea dinlăuntru, unde se află pricina de boală. Sunt folosite fără îndoială și aceste străduințe, dar ele singure nu pot aduce izbăvirea lumii din suferință.

Ni se pare că e prea învălmășită lumea de sgomotul acestor fel de planuri și legi de îndreptare a celor dinafară și nu vede că îndreptarea cea mai de căpetenie ce trebuie săvârșită este înnoirea celor dinlăuntru oamenilor, *înnoirea sufletului.* Fără înnoirea sufletului toate celelalte planuri și reforme nu isbutesc să schimbe în bine stările de lucruri.

Drept aceea, lucrul cel mai de căpetenie de care au să se îngrijească atât oamenii singuratici, cât și popoarele, este sufletul lor. *„Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?“* (Marcu 8, 36—37).

Marele preț al sufletului nu ni l-a arătat Mântuitorul numai prin cuvinte ca cele de mai sus, ci și prin tot ce-a făcut pentru el. Căci pentru acest suflet a coborât Fiul lui Dumnezeu din slava cea cerească și a luat chip de om, purtând neputințele noastre; de dragul sufletului nostru a suferit batjocuri și patimi și moartea pe cruce ca să-l spele de păcat și să-l întoarcă iarăși înfrumusețat la Tatăl. Prin tot ce-a făcut și a suferit, Fiul lui Dumnezeu ne-a arătat că numai sufletul astfel înnoit poate să se facă izvorul unei vieți mai bune și pe acest pământ.

Andrei, Episcop al Aradului.

Între moarte și viața cea veșnică se află Invierea. Noi trebuie să ne dăm seama că cu trupul de acum, nu putem intra în viața de veci, pentru că „carnea și sângele nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu,

nici stricăciunea nu moștenește necăciunea“ (I Cor. 15, 50). Cu vremea ochii noștri slăbesc și nu mai vedem cu ei limpede, cu urechile auzim cu greu, spinarea ni se încovoae, brațul ne slăbește, piciorul ni se clatină, căldura din trup scade. Atunci ne dăm seama că trupul și-a împlinit rostul dacă a ajutat sufletul ca acesta, prin ascultarea de Dumnezeu să se umple de lumina înțelepciunii și de focul iubirii, pregătindu-se pentru o viață mai înaltă.

Aceasta ni-o spune nu numai credința creștină care este „adeverirea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute“ (Evrei 11, 1) ci însaș Invierea Mântuitorului.

Trecerea prin moarte nu împiedică cu nimic drumul nostru spre Inviere. Viața omului vine dela Dumnezeu și merge spre El (Rom. 11, 36) pentru că purtăm în noi chipul Său. În trupul acesta sălășluim ca într'un cort vremelnic, dar avem în în cer casă veșnică nefăcută de mână omenească (trupul învierii), cu care trebuie să ne îmbrăcăm după ce vom desbrăca acest cort. Foarte frumos spune sf. Ioan Gură de Aur despre timpul dintre moarte și Inviere: Casa noastră de acum (trupul) se învechește și se strică, și ea trebuie zidită din nou. Dumnezeu ne pregătește casa cea nouă, (trupul învierii) și noi trebuie să ieșim din cea veche. Ce am face acolo în praf și sub dărâmaturi? În timp ce Dumnezeu ne repară casa, El ne primește sufletul în palatul Său cel din cer. De aceea zice Mântuitorul că „cel ce crede în Mine va fi viu, chiar dacă va muri“ (Ioan 11, 25).

Invierea Mântuitorului ne luminează zarea de dincolo de mormânt, alungă dela noi groaza morții și desleagă și cea din urmă taină ce ne mai chinuște: Taina învierii, pe care o întrezărim acum ca „prin oglindă în ghicitoră“, dar pe care o vom vedea odinioară „față către față“ (I Cor. 13, 12). Pân'atunci o mărturisim cu tărie de câteori rostim cuvintele: „Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin“.

Nicolae, Episcop al Eparhiei Oradiei.

Praznicul luminat al învierii Domnului găsește lumea întreagă cuprinsă,

și'n anul acesta încă, de mari necazuri și dureroase strămtorări.

Oricât de mari și de multe, oricât de apăsătoare și de oarbe ar fi însă necazurile lumii, în ceasul de față, nu este îngăduit ca ele să ne întunece, sau să ne micșoreze, bucuria înaltă și curată, pe care o aduce praznicul învierii Domnului pe seamă sufletelor noastre. În aceasta bucurie a învierii, care poate înoi din temelie — prin harul și adevărul Domnului — sufletele slăbite și rătăcite ale oamenilor, se găsește în cea mai mare parte și leacul pentru necazurile și durerile noastre trecătoare de astăzi. Cauza cea mare, este de natură duhovnicească. Ea trebuie căutată în sufletul înrăit al oamenilor.

Invierea este cea mai covârșitoare și mai holăritoare, cea mai sfântă și mai scumpă minune din viața Domnului și tocmai de aceea și cea mai strălucită sărbătoare din viața bisericii și a întregii creștinătăți. Ea desleagă și dă răspuns la cele mai grele și mai chinuitoare întrebări, care frământă sufletul nostru și prin aceasta ne aduce fericirea, liniștea și destinarea, după care se dorește și însetează atât de mult conștiința noastră a tuturor, mai ales astăzi.

Ce vom face și ce vom zice văzând atâtă dumnezeiască purtare de grijă pentru noi?... Vom da grai de rugă sufletelor noastre pline de recunoștință.

Vasile, episcop al eparhiei Timișorii.

Praznicul învierii Domnului nostru Iisus Hristos, Paștile noastre sfinte și simțitoare ne îmbie din nou prilejul „să ne curățim simțirile“ și „să ne luminăm cu prăznuirea“. A ne lumina cu prăznuirea înseamnă însă, a prăznuii cu vrednicie și cu folos pentru viața noastră de creștini acest dumnezeesc praznic al lumii creștine întregi.

Și neamul nostru românesc, din adâncuri de veac și până azi, și-a împletit soarta și traiul cu legea lui creștină. De aci și-a supt tăria credinței, a răbdării în suferință și în așteptarea izbânzii pentru nădejile lui de mai bine. Iar praznicul Sfințelor Paști i-a fost și lui totdeauna, prilej de suflet reînnoit, de viață proaspătă și clocot de nădejdi neistovite atât la vreme de încercare cât și la biruință.

Cum ne povățuește și sf. apostol Pavel: „Că de vei mărturisi cu gura ta pe Iisus ca Domn și cu inima ta vei crede că Dumnezeu L-a înviat din morți, Te vei mântui“ (Rom. 10, 9).

Impăcându-ne cu Dumnezeu, prin jertfa Sa de pe cruce și prin învierea Sa din morți, Mântuitorul Iisus Hristos a așezat în lume, prin Biserica Sa, și temeliiile de nedistrus ale închegării sociale și ale păcii adevărate. De aceea numai prin Biserica lui Hristos se poate dobândi pacea lumii. Pentru că acolo unde este prezent Hristos Domnul nostru, prin Biserica Sa, acolo este iubire. Iar unde este iubire, este înțelegere și pace. Iată de ce pacea lumii, pacea adevărată, statornică și dreaptă pentru toți, nu se poate înfăptui de-

cât dacă învățătura Bisericii creștine, în care stăpânește Hristos, Domnul și Stăpânul păcii, va ajunge iarăși să domnească în suflete, să le cărmuiască gândurile, să le îndrepte intențiile, voirea și scopurile și să le îndrume orice făptuire.

Azi fiecare creștin are și datoria de a lucra, prin pilda vieții sale, la întărirea credinței aproapelui său mai slab, amenințat la tot pasul de moameala păcatului și de ispita sdruncinatoare de credință a vremurilor aspre ce trăim. Să ne facem deci, slujitori ai mântuirii aproapelui, îndemnându-l, prin pilda vieții noastre, să stea cu bărbăție în lupta pentru credința sa. Sau în caz de cădere, să se ridice și să se întoarcă cu încredere la Dumnezeu.

Veniamin, Episcop al Eparhiei Caransebeșului.

După săptămâna patimilor și a durerii, s'a făcut praznic de luminată bucurie pentru toată suflarea creștină, pentru că, după cuvintele psalmistului: „aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa“ (Ps. 117, 23).

Toate glasurile creștinilor se unesc în imn de bucurie și preamărire pentru izbândirea binelui asupra răului, a bunătății asupra răutății, a luminei asupra întunecului, a adevărului asupra minciunii, și cântă osanale Celui ce „s'a sculat pentru îndreptarea noastră“, „din moarte la viață și de pe pământ la cer ne-a trecut pe noi, devenind astfel fiii învierii, fiii lui Dumnezeu (Lc. 20, 36).

Cântările bisericesti cele mai multe preamăresc Invierea Domnului și ne întăresc credința în faptul istoric al învierii, care stă la temelia credinței creștinismului, căci „de n'a înviat Hristos zădarnică este credința noastră“ (I Cor. 15, 14).

Această bucurie duhovnicească o simțim cu toții în suflet, după ce vremea plângerii a trecut, luând parte la praznicul de astăzi, căci „luminatu-s'au toate cu învierea Ta, Doamne, și raiul s'a deschis“ — pentru cei ce cu adevărat s'au pregătit cu vrednicie să poată primi în camera sufletului, împodobit cu fapte bune și simțiri curate, lumina lui Hristos — cel înviat — ca „să se lumineze cu serbarca“.

La acest popas de lumină și dragoste creștinească noi nu putem sta la o parte ocupați de interesele noastre, ca să putem culege roadele bucuriilor duhovnicești ce ni le îmbie acest praznic. Trebuie să ne curățim simțirile de toate păcatele, cari ne-au împăenjinuit ochii ca să nu poată pătrunde „Lumina lui Hristos care luminează tuturor“ și să ascultăm glasul de chemare al Domnului în noaptea sfântă: „Veniți de luați lumină“, căci numai așa „nu vom umbla în întunec, ci vom avea lumina vieții“ (Ioan 8, 12).

Pe ziua de Joi, 24 Aprilie a. c. ora 10 a. m. e convocat colegiul electoral pentru alegerea noului protopop al tractului Reghin.

PREOTUL SFINȚIT LA ALTAR

Lucrarea ce o săvârșește preotul la Altar, îl îndatorează în așa măsură ca să fie sfânt, încât un preot bun nu se poate gândi la aceasta decât cu frică. Dar cugetăm oare îndeajuns și asupra mijloacelor afară de măsură, pe cari le aflăm în însăși lucrarea aceasta, și cari pot duce la o mare desăvârșire?

Ni s'a spus adesea: *Fii sfinți, pentruca să vă învredniciți a săvârși în chip desăvârșit jertfa sfințelor noastre altare.*

Iar acum ni se spune: *Prăznuți această jertfă cu toată evlavie de care sunteți în stare*, pentru ca să deveniți sigur și grabnic așa de sfinți și atât de desăvârșiți, în măsura chipului așteptat de Dumnezeu dela noi.

Să primim astăzi altarul ca o școală, în care Iisus ne dă prin pilda Sa, cele mai folositoare învățăminte.

Sfințenia creștinului simplu (de toate zilele) se mărginește la două lucruri: *A muri și a învia, a desbrăca pe omul cel vechiu, și a îmbrăca pe cel nou* (Col. 3, 9).

Preotul trebuie însă în afară de aceasta să împartă sufletelor aceea viață dumnezeiască și mai presus de fire, pe care i-a învins-o el în Iisus Hristos; sfințenie înseamnă pentru un preot, *a muri, a via și a dărui viață*, trei trepte a desăvârșeniei preoțești, asupra cărora Fiul lui Dumnezeu însuși ne dă pilda cea mai atrăgătoare și înălțătoare. Lăsându-se junghiat (jertfit) pe altar de mâinile noastre, El însuși ne învață acolo:

1. Să murim nouă și lumii. 2. Să trăim viața cea mai plină de sfințenie. 3. Să însuflețim cu viață nouă pe semii noștri, prin zelul nostru.

1. *Iisus Hristos este pe Altar chipul desăvârșit al lepădării de sine.* Aceasta este virtutea care ne pare mai grea de câștigat; dar e și ceea ce Mântuitorul ne propovăduiește mai stăruitor în prăznuirea acestei sfinte taine. Consacrând, trupul și sângele Omului Dumnezeu, despărțite și desăvârșite printr'o moarte tainică vădită doar prin serele (privițelor) acoperite de cruce; precum și a semnelui sf. cruce înfățișată în toate rugăciunile și binecuvântările slujbei, ridicarea jertfei prin mâinile preotului liturgisitor, așa încât plutește între cer și pământ, ca și pe Golgota, răbdarea și tăcerea acestui miel dumnezeesc, care nu face nicio mișcare și niciun semn de viață; *toate* trebuie să ne înfățișeze din nou pe Altar și fața sufletelor noastre, durerile suferințe premergătoare ale jertfei sale cele sângeroase. Chiar și actele necuviincioase precum și înjurările la adresa Sa, nu au încetat deodată cu viața sa muritoare; ori doară nu trece el prin aceeași tristă încercare în altarele noastre, ca și pe cruce? Sufletul său simte aceiași întristare când privește afătea fărădelegi săvârșite zilnic, în vremea ce El se jertfește, pentruca să îndestuleze sfințenia și dreptatea Tatălui Său. El este luat în seamă *tocmai așa de rece și nepăsător*, este părăsit tot atât de laș de aceia, cari

s'au împărțășit în măsură mai largă de binefacerile Sale... Iisus a văzut totul mai dinainte. Când s'a încătușat pe Sine cu lanțurile dragostei în sf. împărțășanie, știa urmările viitorului tot atât de bine ca și lucrurile ce le avea de față. Dar dragostea sa fierbinte a biruit orice împotrivire și indoitul pahar al amărăciunii a fost primit de către Dănsul. Mulți au trăit și duc mereu o viață de neștire. Iisus s'a jertfit însă cu deplină știință de ceea ce face!

Cum, O, Doamne, Tu te-ai jertfit pentru noi, dar noi să refuzăm de-a o săvârși pentru Tine! Când Tu ai întemeiat această jertfă dumnezească, ai știut prin câte amărăciuni vei trece, până să ajungi la noi; Tu ai știut câte atingeri pline de fărădelege va trebui să rabzi în această lungă vreme de douăzeci de veacuri, câți Iuda vei întâlni... Dar această priveliște înspăimântătoare nu a putut înpuțina dragostea Ta; dar atunci noi să nu putem suferi pentru Tine! Tu ne-ai jertfit mângâierea Ta, mărirea Ta, liniștea Ta, viața Ta, iar noi zăbovim, ca să-ți jertfim senzibilitatea și moliciunea noastră! Tu ai lăsat să fi scuipat, lovit și răstignit pentru noi! Tu te-ai lăsat la voia furiei dușmanilor Tăi, și chiar să fii lepădat și insultat de mulți din ucenicii Tăi, și toate acestea până la plinirea vremii; iar noi ne tânguim, în vremea acestei vieți scurte și trecătoare, că nu suntem destul de băgați în seamă! Ne simțim nefericiți la cea mai mică vătămare, sau la cel mai mic răspuns ce-l credem nepotrivit!

Dar nu, *preotul*, care nu trece cu vederea, să cugete asupra euharistiei și învățămintelor ce le imbie aceasta, *își făurește* din suferințe, ori în ce chip ar fi zămislite și ori de unde ar veni, *nu mai puțin lucru decât și-au făcut ucenicii*, întăriți cu pâinea cerească, din temniță, din spânzurătoare și din rug.

2. *Mântuitorul mai întrușipează pe Altar și modelul (chipul) unei vieți preoțești sfinte și la înălțimea desăvârșirii.*

Viața Mântuitorului este călăuzită în sfintele taine de o înțelepciune dumnezeiască. Minte omenească nu poate străpunge acest văl întunecat, în care se ascunde majestatea cea mai înaltă; nu poate pricepe această tăcere, această resemnare, acest amestec minunat ca o priveliște dar și o acțiune; căci Iisus pare în Euharistie neputincios și totuși săvârșește toate; de pe chivot El împărățește lumea. Viața Sa în sf. Euharistie este o neîncetată trăire a tuturor virtuților în forma lor cea mai desăvârșită.

Câtă blândețe! Ce bunătate gingașă și răbdătoare! El se învoiește, ca să te apropie de El, ca să te atingi de El, să te împărțășești cu El sau chiar să-L hulești...! Pe nimeni nu-l alungă. Cei mari, ca și cei mici, cei proști ca și cei înțelepți, cei păcătoși ca și cei drepți, au calea totdeauna deschisă către El.

Câtă umilință! El îndepărtează

dela sine totul ce i-ar putea da strălucire; El ascunde nemărginirea Sa dumnezească și învâluie chiar și omenirea Sa. El nu pare, ceea ce este, chiar mai mult El nu pare nimica.

Ce Ascultare! Măcar că este împărat al împărățiilor, Domnul Domnilor, totuși El se supune. Dar cui? Unde? Și în ce chip? Trece oare o singură dată, în care să nu se poaie în mâinile slujitorilor Săi, cari îi arată spre închinare popoarelor, sau îl incue în chivot stăpânind asupra Lui după bunul lor plac? Ce chip de rugăciune! O rugă, ce nu a fost întreruptă o singură clipă dela întemeierea acestei taine! O rugă, căreia trebuie să-i mulțumească lumea de toată fericirea ce o are!

Iată modelul vieții preoțești. În timp ce pilda Mântuitorului, din cea mai sfântă dintre taine, ne învață această înțelepciune sublimă, care pentru lume este debună-seamă nebunie, *ne formează* și pentru aceea dragoste, pe care numai Dumnezeu o cercetează și care lucrează numai pentru Dumnezeu, *ne făurește* pentru acea iubire plină de curaj, care trece peste orice neîncredere omenească și nu ia în seamă nici o greutate...

Această pildă, în care dragostea se împreună cu harul, ne călăzește spre acele drumuri tainice și launtrice ale vieții trăite cu totul în Dumnezeu, care este sufletul vieții apostolice.

3. *Iisus Hristos este pe Altar chipul sânguinței (zelului) desăvârșite.*

Sfânta jertfă ne amintește, ce a săvârșit Iisus Hristos pentru mântuirea sufletelor și ceea ce săvârșește zilnic. Este chipul aducerii aminte a tuturor minunilor din viața Sa și cu deosebire a morții sale răscumpărătoare și plină de taină. În această moarte și în această viață a Sa totul este călăuzit de o singură dorință; să preamărească pe Dumnezeu prin izbăvirea sufletelor.

Gândul la izbăvirea lor a fost cel ce l-a mângâiat și l-a ținut drept în spaima Sa de moarte de pe Muntele Olivilor, în Pretoriu și pe Golgota. În invelișul (haina) Euharistă El este tot marele sânguitor pentru suflete. Pentru sfințirea lor se coboară El zilnic pe altare nenumărate, așa cum s'a pogorit prima oară la sânul fecioarei Maria, El lucrează neîncetat, să le nimicească ispitele, să le îndrepteze înclinările, să le izbăvească. Tănuit în Altare El așteaptă pe cei păcătoși, chemându-i la sine, pentru ca iertarea Sa să-i învrednicească de slobozenie din ghiarele remușcărilor. El le imbie (le oferă) meritele Sale, mijlocirea Sa către părintele ceresc. El se dăruiește cu totul și totdeauna pentru izbăvirea sufletelor.

Ce pildă desăvârșită pentru Preot! Și pentruca a prevăzut, că această pildă mută nu va putea să-ți înflăcăreze îndeajuns zelul, atunci adaugă El în chiar clipa jertfei sale tainice încă o chemare stăruitoare; te îndeamnă să-ți amintești de suferințele Sale: „Aceasta să o faceți neîncetat, întru pomenirea mea.

Dar când El te chiamă într'o clipă așa de sărbătorească și îți cere să te gândești ce a pățit pentru suflete, atunci El voește să-ți pună la inimă grija pentru sfințenia lor. Vei putea tu săvârși sf. Liturghie fără să auzi în adâncul inimei tale acel cuvânt ce a mișcat atât de profund pe Petru după înviere: „Mă iubești? Iubești-mă mai mult decât aceștia? Păstorește oile mele, poartă grijă de sufletele lor! Vei putea tu să lași în nenorocire pe semenii tăi, pentru cari tu știi, că Eu am murit!“

Preotul trebuie să lucreze mai cu râvnă, știind că „Hristos a învial“ și de sub lespedea mormântului Său au izvorit cele mai luminoase raze de nădejde în reînvierea sufletească a fiilor Impărăției lui Dumnezeu.

Preot PAVEL ȘENDREA

SECTELE ȘI INTELECTUALII

Este știut că sectele sunt răspândite în general între oamenii de cultură restrânsă, între cei puțin cunosători ai doctrinei Bisericii, de obicei în regiunile izolate și în cartierele periferice ale orașelor. Ignoranța este doar una din cauzele răspândirii sectelor.

Să nu credem însă că intelectualul — în unele cazuri chiar și cel de factură superioară — ar fi ferit de influențe asemănătoare acelor pe care le aduc sectele.

Mai întâi, fiindcă mulți dintre cei ce se numesc „intelectuali“ sunt și ei destul de puțin orientați — nu ne ocupăm acum de motive — în privința adevărilor de credință. În al doilea rând, diferite probleme, cum ar fi de-o pildă cele abordate de noua știință în fașe — metapsihica, încep a-și cere deslegare, fără a fi luate deocamdată serios în studiu. Veacul nostru a răscolit rane vechi și a adus omului întrebări noi. Intelectualul vremii noastre se află la o răscruce de vânturi.

Între influențele ce vor să se facă

simțite, există una pe care nu știi cum s'o definești. Te ia dintr'odată, îți îndreaptă privirile în toate părțile, nimic nu lasă neexplicat — este „totul pentru toți“. E vorba de Teosofie.

Teosofia vrea să fie totodată o filosofie, o religie și o știință. „Este o filosofie, pentruca explică în mod cât se poate de simplu planul care reglementează evoluțiunea sufletelor și a corpurilor în sistemul nostru solar. Este religie, pentruca ea, după ce ne-a arătat mersul obicnuit al progresului individual ne propune și ne recomandă o metodă pentru a-l scurta, în așa fel ca să putem printr'o sforțare hotărâtă, să înaintăm mai repede către țel“.

Este o știință, pentruca tratează aceste două învățături nu ca obiect de credință teologică, ci de certitudine experimentală, dobândită prin studiu și cercetare“. (Teosofia, obiectul și utilitatea ei. București, Editura Cercului Teosofic Român „Frăția“ 1924, p. 13).

Iată dar, toată activitatea spiritului

omenesc, restrânsă printr'o ciudată convergență într'un punct magic, unde sfârșește și începe totul. Și pentru ca să nu rămână ceva neepuizat, în special în domeniul religios, se confiscă totul în favoarea Teosofiei: „Teosofia este totalitatea adevărilor care formează baza tuturor religiilor și pe care nici una din ele nu poate să o reclame ca fiind bunul său exclusiv“. (Op. cit. pag. 7).

În cadrul unui simplu articol nu putem face studiul detaliat al problemelor ridicate de această apariție interesantă, de altfel veche, ce și-a dat numirea de „Teosofie“. De aceea ne vom opri pe lângă ceea ce Teosofia recunoaște ca esențial. „Imanența lui Dumnezeu, solidaritatea oamenilor, sunt adevărurile fundamentale ale Teosofiei“. (Op. cit. p. 8).

E greu a înțelege în ce fel „Imanența lui Dumnezeu“ ar reprezenta un adevăr de bază al tuturor religiunilor, întrucât studiul „religiunilor comparate“ demonstrează înfrângerea acestei pretinse regule. Mai aproape de noi, doctrina creștină admite totodată imanența și transcendența divină, concepția diametral opusă simplei imanențe. Până la urmă însă, Teosofia e silită a depăși ceea ce a recunoscut ca fundamental. Căci înțelegerea divinității ca „imanență“, în mod obicinuit tinde spre panteism care, în trecere prin materialism sfârșește în mod necesar ca ateism. Ceea ce n'ar vrea să se considere Teosofia, mai ales că recunoaște existența sufletului și reîncarnarea.

Cât privește solidaritatea oamenilor, e de prisos a aminti că ea a fost adusă lumii sub forma sublimă a dragostei, de cel care a fost urit de către lume mai mult poate decât oricare altul, Crucificatul de pe Golgota. Acea dragoste nu va putea fi întrecută ca profunzime și eficiență, de nicio solidaritate.

*

Ca orice știință Teosofia are și o metodă de cercetare. „Toți acei care s'au înscris în Societatea Teosofică și-au propus să caute Adevărul prin studiu, prin judecată, prin viață curată, prin jertfirea de sine pentru un ideal înalt. Ei îl consideră ca o recompensă cucerită prin muncă, iar nu ca o dogmă impusă prin puterea autorității. Pentru dânsii credința trebuie să urmeze studiului și intuiției individuale nu să le procedeze; să se întemeieze pe cunoștință, iar nu pe aserțiuni“. (Op. cit. pag. 5).

N'avem nicidecum intenția de a polemiza, susținând sau combătând punctul de vedere mai sus arătat. Creștinismul a adus lumii o concepție activistă a vieții și mântuirii, nu una pasivă. E de mirat însă că se face atâta caz de „dogma impusă

prin puterea autorității“. Astfel de critici ar trebui lăsate pe seama sec-tanților, să ni le spună în trenuri sau prin broșuri. Căci le auzim mereu. De-o pildă, Profesorul Everett Gill, face concurență acestui fel de a vorbi: „Baptiștii au crezut întotdeauna și au învățat competența sufletului omenesc în materie religioasă“ (subl. aut., n. n.) „și că fiecare poate să vină deadreptul la Dumnezeu, ca să se roage și să slăvească pe Dumnezeu, prin credință fără vreun mijlocitor...“ Baptiștii păstrează cum am văzut, organizarea democratică a bisericii. În felul acesta se păstrează drepturile membrilor ca „membri ai Trupului lui Hristos“ de a face lucrarea Impărăției; astfel, urmând pilda și practica apostolilor, ei refuză să admită ca autoritatea bisericii să fie asumată de câțiva oficiali. Baptiștii au fost luptătorii aprigi ai libertății religioase susținând că nimeni, nici chiar vreo autoritate, n'are dreptul să-și impună vederile lui religioase“ (subl. aut. n.). (Prof. Everett Gill: „Cine sunt și ce cred Baptiștii“. București, Socec, 1933 pag. 10 și 11). Exemple de felul acesta se pot aduce oricâte. Iată de ce, contemplând grandiozitatea Teosofiei, îți vine în minte puținătatea sectei.

Dar mai trebuie să scoatem în relief o contradicție a doctrinei teosofice. Conform vederilor acestei doctrine, există o ceată a „Maeștrilor Înțelepciunii“, oameni care au ajuns la perfecțiune și nu mai au nimic de învățat în sistemul nostru solar. „Formează o fraternitate și dirijază evoluția rasei. Se numesc Frați mai mari ai omenirii, se încarnează de buna lor voie în corpuri omenesti pentru a forma veriga intermediară între om și ființa supra-omenească. Ei pot veni în lume când vreau“ (Teosofia, pag. 23).

După toate probabilitățile, în vederile doctrinei teosofice, Iisus Hristos trebuie să fie cel puțin un mare Frate al omenirii. Nu se poate altfel. Dar atunci, acest „Frate“ nu va trebui oare ascultat? Nu ni se scurtează timpul de cercetare și orbecăială, primind învățătura celui ce a epuizat toată experiența subiectivă omenescă?

Dacă răspunsul e afirmativ, în numele căror principii se neagă autoritatea învățăturilor lui? Căci învățăturile acestea sunt dogmele Bisericii. Iar dacă se neagă ceva din învățătura sa, să nu ni se mai vorbească de „Frați“ — mari sau mici — căci el a poruncit mai întâi să ne numim cu toții frați.

Intellectualii ai vremii noastre, luminați-vă și vă întăriți în credința și dragostea Bisericii lui Hristos, întru care v'ați botezat.

Preot GH. COJOCNEANU

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Cum a fost sărbătorită Învierea în Capitală. Serviciul divin al Învierii a fost oficiat la patriarhie de către I. P. S. S. Patriarhul Nicodim al României împreună cu P. S. S. Mitropolitul Efrem și P. S. Arhiepiscopul Veniamin, înconjurați de un

sobor de preoți. Au participat d-nii g-ral Nicolescu șeful Casei Militare a M. S. Regelui, col. Ulea șeful casei civile a Suveranului, Radu Roșculeț ministrul Cultelor și misiunile aliate din Capitală.

După serviciul divin d. Mihail Lascăr ministrul de război a urât trupei „Hristos a înviat“, apoi a avut

loc în palatul Patriarhiei o recepție la care au participat toți invitații. I. P. S. S. Patriarhul României, a ciocnit tradiționalul ou roșu cu reprezentanții aliaților noștri și cu ceilalți oaspeți.

Înaltul Chiriarh a urât M. S. Regelui Mihai I, guvernului țării și aliaților sănătate. A răspuns d. Radu Roșculeț ministrul Cultelor, în numele d-lui prim-ministru Dr. Petru Groza, urând I. P. S. S. Patriarhului Nicodim păstorie lungă. Recepția a luat sfârșit la ora 3 dimineața.

EXTERNE

Conferința dela Moscova. Corespondenții francezi de presă sunt informați că actuala sesiune a consiliului miniștrilor de externe va lua sfârșit în cursul acestei săptămâni sau în cel mult zece zile.

În ședința lor de ieri miniștrii de externe au discutat propunerea americană pentru un pact de 40 de ani privind Germania. Dd. Bevin și Bidault, au sprijinit proiectul, d. Molotov a prezentat mai multe amendamente.

Propunerea americană pentru încheierea unui pact al celor Patru Mari puteri, privind Germania, are ca scop să împiedice orice nouă agresiune germană. Planul expus anul trecut de d. Byrnes prevede că marile puteri să pășească la acțiune comună pentru a preveni orice încercare de reînarmare germană.

Dd. Bevin și Bidault au fost de acord ca să se numească plenipotențieri pentru redactarea tratatului.

D. Molotov a prezentat o serie de amendamente privind denazificarea.

La Moscova s'a discutat proiectul directivelor privitoare la sindi-

calizarea și democratizarea germaniei. La 14 Aprilie la ședința comitetului ținută sub președinția marșalului Sojolvoschi s'a continuat discutarea proiectului directivelor pentru consiliul de control privitoare la sinecalizarea și democratizarea Germaniei. Participanții la ședință au căzut de acord asupra instituirii în toată Germania a unui schimb liber de informațiuni și idei democratice prin toate mijloacele. Acest schimb netrebuind să fie limitat decât de necesitățile de siguranță militară, nevoile de ocupație, îndeplinirea de către Germania a obligațiilor sale față de aliați precum și necesitatea de a împiedeca renașterea nazismului și militarismului.

BISERICEȘTI

Slujba Sfintei Învieri la Cluj. După îndătinatul obicei, slujba Sfintei Învieri a fost săvârșită de P. S. Sa Episcopul Nicolae înconjurat de: C. L. Prot. Stav. Dr. L. G. Munteanu, Prt. Prof. E. Nicolescu, Consilier Bogdan, Preot Tomuș, Ciceu și Noveanu.

Autoritățile publice în frunte cu Dl. Gen. Precup, Prefect Pogăceanu, Prim-chor Crăciun, Primar Lazăr, și o mare de popor dreptcredincios „au luat lumină“ din mâna ierarhului „ca să lumineze“ viața zilelor de azi. Liturghia arhierescă dela ora 10 a fost urmată de predica P. S. Nicolae, care în cuvinte de a-dânc tâlc, a sfătuit și îndemnat pe toți către Hristos, Mântuitorul nostru peste toți vecii.

PARTEA OFICIALA

Nr. 2634/1947.

COMUNICAT

Aducem la cunoștința celor interesați că, datorită scumpirii excesive a hârtiei și tiparului, ne vedem siliți să sporim și noi prețul abonamentului la „Renașterea“ pe anul în curs, după cum urmează:

Parohii de cl. I	300.000 Lei.
Parohii de cl. II	200.000 Lei.
Parohii de cl. III	120.000 Lei.
Particulari	120.000 Lei.

Adm. „RENAȘTEREA“

No. 2582/1947.

Circulară

Ținând seamă de criza de alimente prin care trecem și apreciind importanța vitală și salvatoare pe care o are campania de intensificare legumicolă dusă de Ministerul Agriculturii și Domeniilor socotim de absolută necesitate ca și clerul să sprijine aceasta campanie.

De aceea dispunem, ca preoții Eparhiei noastre prin cuvântări și sfaturi potrivite să îndemne poporul a cultiva cât mai intensiv legumele, luând pentru aceasta îndrumări și semințe dela organele Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

Cluj, la 17 Aprilie 1947.

NICOLAE
EpiscopC. Hașcău
secretar

1766/1947.

Circulară

Nu peste mult va apare volumul al doilea din Filocalia tradusă de P. C. Prof. Dr. D. Stăniloae dela București. Acela dintre Cucernicii noștri preoți

care doresc să albă aceasta monumentală lucrare sunt poștiți să trimită pe adresa Păr. Prof. Dr. D. Stăniloae (Facultatea teologică, București) suma de 100.000 Lei cu mențiunea „pentru Filocalia“, ca abonament, cunoscând că prețul de librărie al volumului va fi mult mai mare.

Cluj, la 9 Aprilie 1947.

NICOLAE
EpiscopC. Hașcău
secretar

Nr. 14/1947 par.

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Luduș, protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Sesiune cantorală 8 jug.
3. Venitele stolare obicinuite.
4. Consiliul parohial se va îngriji să-i pună la dispoziție locuință în natură.

În candidare vor fi admiși numai absolvenții ai școlii de cântăreți.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele oficiului parohial ort. rom. din Luduș și se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta la strană. Luduș, din ședința consiliului parohial ținută la 30 Martie 1947.

Președinte: Secretar:
Prot. Romul Popa Pr. At. Șerban

Nr. 2417/1947. Aprob. at.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 9 Aprilie 1947.

NICOLAE
EpiscopC. Hașcău
secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj